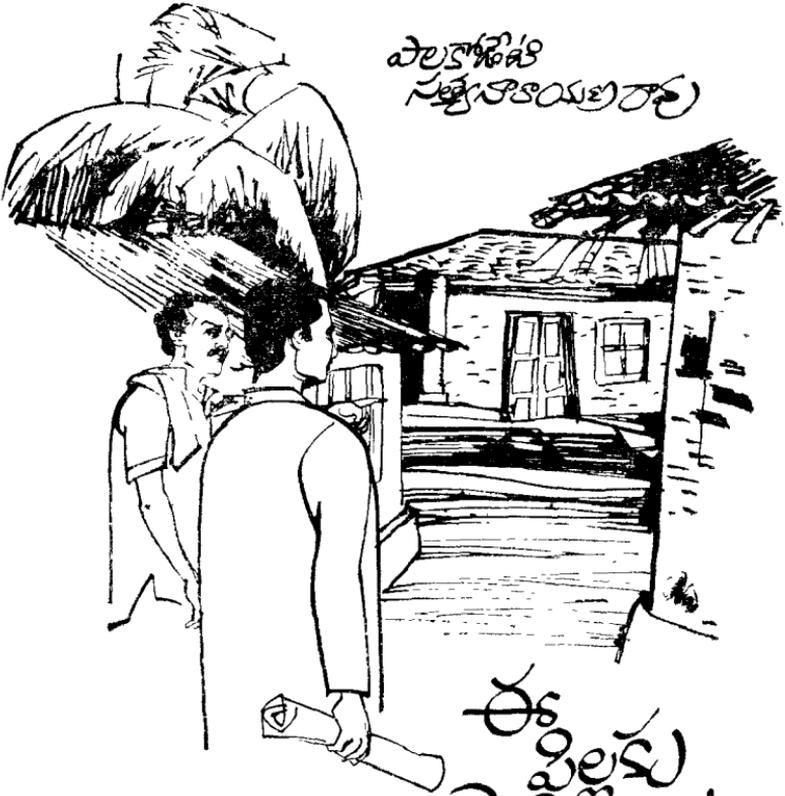

ఎలక్షానోని
సత్యనాయులరావు

ఈ
విల్లసు
పెళ్ళికొను!

కృష్ణ ఆ సమయంలో రావటం రామ్మూరికి ఆశ్చర్యాన్ని కలుగజేసింది. ఇంట్లో మెత్తటి పరుపువీడ అందమైన బాంబే డయింగ్ కవర్లవీడ హాయిగా అందంగా ఆనందాన్ని ఆనుభవిస్తూ, చేస్ నవలను చదువుతూ. ఆ నవలలో నున్న సంఘటనలకు సైతం ఆశ్చర్యపడని రామ్మూరి, కృష్ణ రావటం చూసి మరింతగా ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఆ సమయంలో అసలు కృష్ణ రావ

టమే ఆశ్చర్యం. నవలలోని ఆనందానికి, ఆశ్చర్యానికి అంతరాయం కలిగిస్తూ తలుపుతట్టిన చప్పుడు. విసుగుతో తలుపుతీశాక చూస్తే పచ్చింది ప్రాణ స్నేహితుడు-కృష్ణ!

గడియారాన్ని చూశాక రామ్మూరికి ఆశ్చర్యం రెట్టింపయింది. గడియారంలో ముళ్లు రెండు కూడబలుక్కున్నట్లుగా పన్నెండు దగ్గర చేరాయి.

“రా, రా, కాయా. పండా?”

కృష్ణ ఏమీ అనలేదు. నెమ్మదిగా లోపలికి నడిచాడు. లోపలికినడిచి, నెమ్మదిగా పరుపుమీద కూర్చుంటూ ఆన్నాడు : “కాయా, పండా అనడిగితే నేనేం చెప్పను ! నేనా అమ్మాయిని అసలు చూడనేలేదు.”

రామ్మూర్తి షాక్ తిన్నాడు-“అదే మిట్రా ?”

“అదేమిట్రా అంటే ఏం చెప్పను ?” అంటూ మా విప్పుకొన్నాడు కృష్ణ. పరుపుమీద వెల్లికిలా పడుకొంటూ పైర తిరుగుతున్న ఫానుకేసి చూశాడు కృష్ణ-ఫాను గిరగిర తిరుగుతూ ఉంది-ఫాను కున్న భేడులేవీ కనబడలేదు. కృష్ణకు నవ్వొచ్చింది-ఎంత గొప్ప సామ్యం ఇది-ఒక వ్యక్తిలో ఉన్న గుణాలన్నీ కలిసి గుప్తంగా ఉంటాయి. ఆ గుణాల్లో మోసం ఎక్కువగా ఉందో, కక్ష ఎక్కువగా ఉందో, ఆప్యాయతా ఆదరణలేలక్కువగా ఉన్నాయో సామాన్యంగా తెలీదు. కానీ పరీక్ష అనేది ఓ సమయంలో వస్తే...ఫాను ఆపగానే కనబడే భేడు ల్లాగ-ఏ గుణంకు ఆ గుణం తేటతెల్లమై పోతుంది-కానీ ప్రాణస్నేహితుడనుకొనే వాడే ఇలా చేస్తే... ?

‘స్పృటిలో తీయనిది స్నేహమే నోయ్ !’ అంటారు. కానీ తీవ్రకూడ ఎక్కువైతే మొహం మొత్తినట్లుగా, స్నేహంకూడ హద్దుదాటితే, బీటలు తీస్తుండేమో !

“ఏమయిందిరా అంటే జవాబు చెప్పవేం ?” రామ్మూర్తి మళ్ళీ అడిగాడు.

కృష్ణ పేలవంగా నవ్వాడు-“అది సరేగానీ, ముందీ సంగతి చెప్పరా-ప్రాణ స్నేహితుణ్ణి మోసం చేయదలిచిన వాణ్ణి ఏం చేయాలిరా ?”

రామ్మూర్తికి ప్రశ్న అర్థంగాలేదు. “అసలు ఏం జరిగిందిరా ?”

“ముందు నా ప్రశ్నకు జవాబియ్యి :” “ఏం చేసినా తప్ప లేదంటాను.”

“అయితే నిన్నేం జేసినా తప్ప లేదురా : అయినా నన్ను మోసం చేయ లనే ఊహ నీ కెప్పుడొచ్చిందిరా ?”

రామ్మూర్తి తెల్లపోయాడు. క్షణం ఆగి అడిగారు కృష్ణను-“అసలు జరిగి దేమిటో చెప్పకుండా నన్నెలా నిల వేయటం ఏం బాగుంటుంది ?

“నీకు సరోజ అంటే అసహ్యం ఎందుకు కలిగిందిరా ?”

రామ్మూర్తికి క్షణంపాటు ఒళ్లు మండిది తన్ను తాను సంబాళించుకొంటూ నెమ్మదిగా అన్నాడు : “కృష్ణా : ఒక సారి ఈ సంగతి చెప్పి. నువ్వసలు ఏమంటున్నావో తెలిసే అంటున్నావా ?”

“అ, నీకే ఆశ్చర్యంగా ఉండి ఉండాలి నాకీ సంగతి తెలిసిపోయిందని : నువ్వు సరోజా ప్రేమించుకొన్న సంగతి నాకు తెలిసిపోయింది :”

రామ్మూర్తి పకాలున నవ్వాడు : “సరోజా నేను ప్రేమించుకోవటమా ?”

“నవ్వకురోయ్ రామ్మూర్తి-నాకు ఒళ్లుమండిపోతోంది. నువ్వు సరోజను ప్రేమించావు బాగానే ఉంది. మీ ఇద్దరికీ గొడవా చ్చిందనుకో, అంతమాత్రంచేత చేసుకోనంటే ఎలారా.. అలా అయినా బాగానే ఉండేది-నాకు అర్థంకానిదొక ఠేరా-మీ ఇద్దరికీ గొడవాస్తే సరోజను చేసుకోమని నాకు నువ్వు సలహా ఇవ్వటమే !”

“అర్థం లేకుండా మాట్లాడకూరా కృష్ణా! సరోజ, నేనూ ఒక ఆఫీసులో పని చేస్తున్నమాట వాస్తవమేగానీ, మిగతాది-అదే, సరోజను నేను ప్రేమించటం, మా ఇద్దరికీ గొడవాచ్చి, నీ స్నేహాన్ని నేనేదో దుర్వినియోగం చేసుకోవటం... ఇదంతా అట్టర్ నాస్సెన్స్! మీకు ఆ పిల్లను చేసుకోవటం ఇష్టంలేకపోతే ఆ సంగతి స్పష్టంగా ఏడు అంటేగానీ ఇలా అమ్మామమీది అభయం వేయకు! నీకు ఇంకొక సంగతి చెప్పసే నన్ను-ఈ క్షణంవరకు సరోజతో ఒక్కసారంటే ఒక్కసారైనా మాట్లాడి ఎరగను నేను-నిన్ను మోసంచేయాలనే ఊహే లేదు నాకు! నువ్వు సరోజను చేసుకొంటావో, చేసుకోకుండా గంగలో దిగుతావో నీ ఇష్టం! అంతట నువ్వు నన్ను సరోజను గురించి అడిగావు నుక ‘మంచిపిల్లే చేసుకో’ అన్నాను.

కేగాని ఇందులో నాకేమీ ఇంటరెస్ట్

“అంటే సరోజ నీ కనలు తెలీనే తెలీనా?”

“తెలీదు. ఇంతకీ అసలు సంగతి చెప్పు-సరోజ నచ్చలేదుటా?”

“సరోజ నచ్చకపోవటం దాకా ఎందుకు. నే నసలు ఆవిడను చూడకే లేదు!”

రామ్మూర్తి ఆ కృత్య పోతూ అడిగాడు: “మరి వెళ్లి చూపులకే గదరా వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లింది.”

‘నేను వెళ్లింది వాళ్ల ఇంటికి కాదు, వాళ్ల కురికి వెళ్లాను! అంతే, ఆపైన ఇంకేమీ జరగలేదు!’

“అదేం?”

“అదేమంటే, ఇంకా ఏం చెప్పను? ఆ ఊళ్లో దిగి దిగ్గానే తెలిసింది నీనూ సరోజకూ ఏదో సంబంధం ఉందని.”

“అలా కాదుకానీ, జరిగింది జరిగినట్టు చెప్పురా...” అన్న రామ్మూర్తికి చెప్పటం కోసం జరిగింది ఏదో తెచ్చు కున్నాడు కృష్ణ

* * *

కురికి అరమైలు దూరంలో ఉన్న చిన్న షెడ్ ముందు రైలు ఆగింది. కృష్ణ రైల్వోంచి దిగడు. తనుకాక ఇంకా ఎవరో ఇద్దరు దిగారు ఆ రైల్వోంచి. రైలు కదిలేంతవరకూ అక్కడే నిలబడ్డాడు. రైలు కదిలాక చూస్తే తనకోసం ఎవరూ వచ్చినట్టుగా కనిపించలేదు అతనికి.

వెనక్కు వెళ్లిపోదామా అని క్షణం

ఆలోచించాడు- పెళ్ళిచూపులకు తన స్తున్న సంగతి ముందుగానే వాళ్ళకు తెలుసు. అయినా వాళ్లు రాలేదు. ఎందుకో :

రామ్మూర్తి చెప్పనే చెప్పాడు-సరోజ వారం రోజులు సెలవుపెట్టి ఇంటికి వెళ్లిందని :- కానీ తనకోసం ఎవరూ రానేలేదు.

స్టేషన్ మాస్టరు వచ్చి డిటెక్ట్ తీసు కొనివెళ్ళాడు. దాంతో స్టేషన్లో మనష్యు లందరూ వెళ్ళిపోవటంతో స్టేషన్ నిర్మా సవ్యం అయిపోతోంది. తను తిరిగి వెళ్ళాలన్నా సాయింతం వరకు రైలు ఏదీలేదు. ఇక్కడా చేయగలిగేది ఏదీ లేదు. నెమ్మదిగా కదిలాడు, స్టేషన్లోంచి బయటకు.

బయట చెట్టుకిందనున్న టికెట్టో టీ తాగి బయటకు వచ్చాడు. అక్కడే ఒక బల్లమీద కూర్చున్న ఒకతన్ని అడిగాడు: "ఏమండీ... నీకు సుందరరామయ్య గారిల్లు తెలుసా ?"

"ఏ సుందరరామయ్య."

ఏ సుందరరామయ్యో తనకు తెలీదు. ఎలా గుర్తుచెప్పటం :- "వాళ్ళ అమ్మాయి పేరు సరోజ అని..."

అతను లేచాడు. నెమ్మదిగా అన్నాడు : "ఒహో, వాళ్ళా ? వాళ్లు మీకేమైనా చుట్టాలా ?"

"కాదులండి, కొంచెంవనుంది. వాళ్ళ ఇల్లెక్కడో చెబితే..."

కృష్ణకేసి తేరపార చూశాడు అతను. ఊణం ఆగి అన్నాడు- "పదండి, వాళ్ళ ఇంటికేగా, నేనూ వస్తా ఊళ్ళోవరకు !" ఇద్దరూ కదిలారు. పది అడుగులు

వేశాక అడిగాడు అతను కృష్ణను : "మీ పేరు రామ్మూర్తా."

తెల్లపోయాడు : "కాదు."

"మీరు సుందరరామయ్యకు ఏమవు తార ?"

"నేను వాళ్ళకు ఏమీకాను ?"

"మరింకేమిటి పని ?"

కృష్ణకు దిసిగెత్తింది - పల్లెటూరు అయితే ఇదే బాధ. ఊళ్ళోవాళ్ళ అందరి గొడవలూ పీళ్ళకే కావాలి : తన్ను తను తిట్టుకొంటూ జవాబిచ్చాడు : "వాళ్ళ అమ్మాయిని చూద్దానికి రమ్మన్నారు. అందుకని !"

నడుస్తున్న అవ్యక్తి ఒకసారి హఠా త్తుగా ఆ గి పో యా డు : "మీ పేరు రామ్మూర్తి కావంటిరిగా ?"

"కాదు !" - రామ్మూర్తి ఈ ఊళ్ళో టాగానే పేరు సంపాదించినట్లుగా ఉన్నాడు

అవ్యక్తి నెమ్మదిగా అన్నాడు : "మరెంలేదులండి, ఎందుకడిగానంటే, నాతో సుందరరామయ్య చెప్పాడు- వాళ్ళమ్మాయి సరోజ రామ్మూర్తినే చేసు కొంటూందని! బహుశా మీరే రామ్మూర్తి

అనుకొన్నాను ! అని ఊణం ఆగి అనుకొంటున్నట్లుగా అన

“బహుశా చెడిపోయిందేమో ఆ సంబంధం—”

కృష్ణకు చెప్తన తగిలింది ఆ మాట— ‘బహుశా చెడిపోయిందేమో ఆ సంబంధం అంటే... రామూర్తి ఎంతకు తెగించావురా నువ్వు! నన్ను విసిరావేం ఈ వల్లోకి?—’

కృష్ణ తేరుకొంటూ అడిగాడు. “మీరు చెప్పేది సరోజ గురించేనా?”

“ఆ, ఆ పిల్లనుగురించే చెప్పేది. ఆ రామూర్తి సరోజా ఇక్కడ ఎన్నో సార్లు కలిసితిరగటం నా కళ్ళతోనే మాశాను. ఆ మాటే అంటే. సుందర రామయ్య ఆ పుడ. చెప్పాడు—వాళ్ళిద్దరూ పెళ్ళిచేసుకొంటారట! ఏం జరిగిందో ఏమో మరి...”

ఊళ్ళోకి వచ్చారు ఇద్దరూ. ఆ వ్యక్తి దూరంగా ఉన్న ఒక ఎత్తుఅరుగుల ఇల్లు చూపిస్తూ అన్నాడు. “అదే సుందర రామయ్యగారిల్లు. నేను ఇటు వెళ్ళాలి!” అంటూ పక్కనే ఉన్న వీదిలోకి తిరిగాడు.

కృష్ణ క్షణంసేపు ఆ ఎత్తు అరుగుల ఇంటికేసి మాశాడు—అరుగులు ఎత్తేగానీ, నైతికంగా... కృష్ణ వెనక్కు తిరిగాడు.

* * *

“అశ్చర్యంగా ఉందిరా కృష్ణా నువ్వు చెప్పింది! నువ్వు నన్ను నమ్ము. నమ్మకపో, సరోజతో నేనింతవరకూ ఒక సారైనా మాట్లాడలేదు. కానీ ఆఊళ్ళోనేను

ఇంత పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించుకోవటం అశ్చర్యంగానే ఉంది!”

కృష్ణ ఏమీ అనలేదు.

రామూర్తి నెమ్మదిగా అన్నాడు—

“రేపు వాళ్ళ ఊరికి వెడదాం రా!”

“ఎందుకు?”

“ఈ సంగతి తెలుసుకొని తీరాలిరా! తప్పదు. ఇంత ఒరిగిందంటే, దీని వెనక ఏదో ఉండి ఉండాలిరా!”

కృష్ణకు ఈ విషయం ఆసక్తి కలిగింది. “అయిఉండొచ్చురా, ఇదేదో కథలాగే ఉందిరా! వెయ్యి అబద్ధాలు ఆడి అయినా ఒక పెళ్ళి చెయ్యమన్నారు కానీ, ఇక్కడ ఒక్క అబద్ధంతోటే పెళ్ళి చెడగొట్టారా! అశ్చర్యంగానే ఉంది ఆలోచిస్తోంటే!”

మర్నాడు ఇద్దరూ ఆ స్టేషన్లోదిగి సరోజ ఇంటికేసి నడిచారు.

వీళ్ళ ఆ ఇల్లు—ఎత్తు అరుగుల పెంకి డిల్లు—చేరుకొనేసరికి సరోజ అరుగుమీద కూర్చొని ఏదో చదువుకొంటోంది. వీళ్ళను చూచి లేచి నిలబడింది.

“సుందరరామయ్యగారిల్లు ఇదేనా?”

ఔనంది సరోజ.

“అయితే, ఆయన లేరా—”

“లేరు, ఇప్పడే బయటకెళ్ళారు. రండి లోపలికి!” అంటూ లోపలికి దారితీసింది. వీళ్ళకూడా లోపలికి నడిచారు. గుమ్మం దాటగానే ఎదురుగాఉన్న ఫోటోలో

సుందరరామయ్య చిరునవ్వులు చిందిస్తూ కనబడ్డాడు.

కృష్ణకు మతిపోయింది—ఇతనా సుందరరామయ్య?

“కూర్చోండి; ఇప్పుడే వస్తాను?” అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది సరోజ.

కృష్ణ ఇంక ఆపుకోలేకపోయాడు— “మూర్తి. నిన్న నాకు చెప్పింది ఇతనేరా!” అంటూ ఫోటోకేసి చూపించాడు. రామ్మూర్తి ఆ ఫోటోకేసి చూశాడు.

సరోజ, వాళ్ళమ్మ బయటకొచ్చారు.

రామ్మూర్తి వాళ్ళకు సంజాయిషీ ఇస్తున్నట్లుగా అన్నాడు— “క్షమించండి, నిన్ననే రావాల్సింది. కానీ...”

“వర్షాలేదులెండి—” అంటూ, కృష్ణ ఫోటోకేసిచూస్తూ ఉండటంచూసి అంది సరోజ “అది మా నాన్నగారి ఫోటో!”

రామ్మూర్తి కృష్ణ ఇద్దరూ తెల్లబోయారు.

రామ్మూర్తి నెమ్మదిగా తేరుకొన్నాడు— “నిన్న మీరు మాకోసం వెయిట్ చేసి ఉంటారు; కానీ...”

‘బహుశారైలు తప్పిపోయి ఉంటుంది!’ నవ్వుతూ అంది సరోజ.

“నేను వెళ్ళి కాఫీ తెస్తాను బాబూ! ఆమ్మాయితో మాట్లాడుతూ ఉండండి—” అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది సరోజా వాళ్ళ ఆమ్మ.

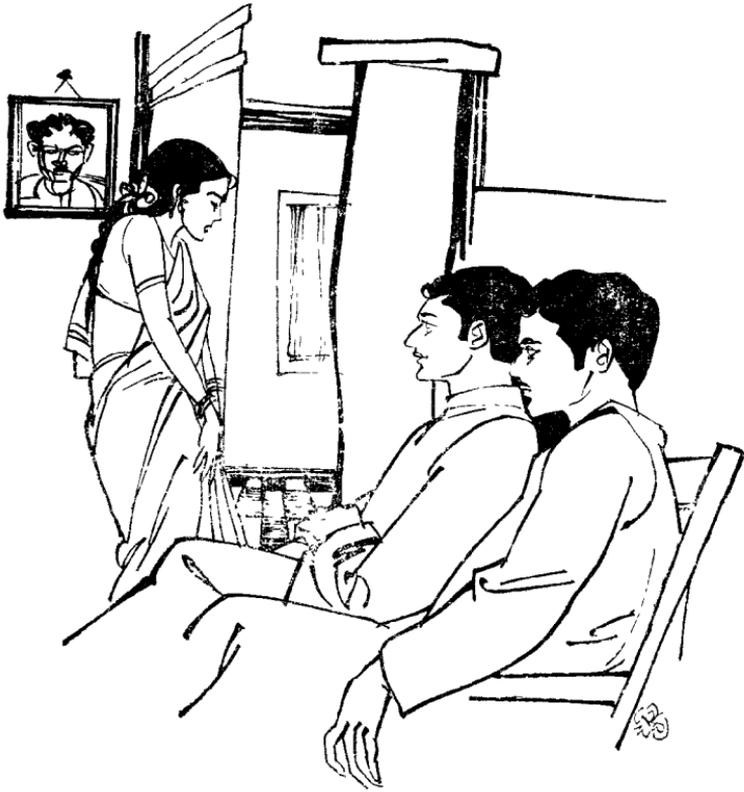
రామ్మూర్తి అన్నాడు సరోజతో “చూడండి, మేమెందుకొచ్చామో మీకింకా తెలీదనుకొంటా!”

“తెలీకేం, మీరు పెళ్ళిచూపులకేగా వచ్చింది!”

కృష్ణ నవ్వాడు ప్రతిగా నవ్వుతూ అంది సరోజ: మీరేం ఆశ్చర్యపోనక్కర్లేదు. నాకు బాగా అలవాటయి పోయింది. మీది బహుశా ఏ ఇరవయ్య వదో అయిఉంటుంది. అందుకే పెళ్ళి చూపులంటే మొదట్లో ఉండే బిడియమూ సిగ్గు అన్నీపోయాయి. మీరు రాగానే చాల కనీసం రిసీప్ చేసుకొనే పరిస్థితికి వచ్చారు!”

కృష్ణ నవ్వుతూ అడిగాడు: “మీరేమీ అనుకోనండే...”

“అడగండి—మీ రడిగేదేదో నాకు తెలిసిపోయింది. రామ్మూర్తిగారి గురించేగా మీరడిగేది?” నవ్వి, నెమ్మదిగా అంది సరోజ— “మీరు చాలమందికన్నా చాల నయం. చాలమంది అక్కడికక్కడే వెళ్ళిపోయారు. మీరు కనీసం ఇంటి వరకు అయినా వచ్చారు. థాంక్స్!—మీరు నన్ను చేసుకొన్నా, చేసుకోక పోయినా ఒక సంగతి రామ్మూర్తిగా రెవరో నాకింతవరకూ తెలీదు. మేమిద్దరం ఒకే ఆఫీసు అయినా నేసీంతవరకూ ఆయన్ను చూడనైనాలేదు అనవసరంగా నావల్ల ఆయనకు చెడ్డపేరొస్తోంది,” అంటూ అగింది సరోజ—ఆసంగతి ఎవరు చెబుతున్నారోగానీ, అందరికీ అదే చెబుతున్నారు. ఎందుకో అర్థం కావటంలేదు;

“నాకు అర్థమవుతోంది!” అంటున్న రామ్మూర్తిని కట్ చేస్తూ అంది సరోజు-
 “అదుగో, నాన్న గారు రానే వచ్చారు!”

లోపలికి వచ్చిన సుందరరామయ్య కృష్ణను చూసి నివ్వెరపోయాడు.

“మీరా?..”

“...”

సరోజు లోపలికి వెళ్ళిపోగానే అన్నాడు సుందరరామయ్య. “నన్ను క్షమించండి బాబూ! గుర్తు పట్టలేక పోయాను..”

కృష్ణ సుబాళింతుకొంటూ అన్నాడు-
 “పర్వాలేదులెండి. అయినా ఈ సంగతి చెప్పండి, ఎందు కిలా చేశారు?”

“ఎలా?”

“మీ ఆమ్మాయికి, రామ్మూర్తికి సబంధం ఉందంటూ...”

సుందరరామయ్య ధైర్యం గా అన్నాడు- “అది ఉన్నమాటే గదండీ, నిప్పలేనిదే పొగ రాదని సామెత. అన్ని సంబంధాలు వచ్చినా, అన్నీ చెడిపో తున్నాయి. దీని ప్రపర్తనవల్ల. ఏం చేయను?”

“చెడిపోతున్నాయనకండి! చెడగొట్టానని చెప్పండి సుందరరామయ్యగారూ!— ఈరోజుపరకు ఆ రామ్మూర్తి మీసరోజును ఎరగనే ఎరగడు. ఎందుకంటే నేనే ఆ రామ్మూర్తిని గనుక! ఎందుకీలా చేస్తున్నారు?” రామ్మూర్తి గట్టిగానే అడిగాడు.

సుందరరామయ్య ముఖాన కత్త వేటుకు నెత్తురుచుక్కలేదు. తేరుకొంటూ అన్నాడు— “ఎందుకీలా చేస్తున్నానంటే ఏం చెప్పను బాబూ! దొర్భాగ్యం! కన్న తీపి కన్నకడుపుతీపి ఎక్కుయివండ. సంపాదించే ఒక్కవిల్ల చేయిజారిపోతే, మేము చేతులు చాచుకొని భిక్షం ఆడు కొన్నాల్సిన పరిస్థితి వస్తుంది. అందుకే.. అందుకే... ఏ తండ్రి, ఏబిడ్డకూ చేయని ద్రోహం చేస్తున్నాం!” భోరున ఏడ్చాడు సుందరరామయ్య. “మీరు నాకున్న చిన్నపిల్లలు. అయినా చేతులెత్తి మొక్కుతాను. మీరు వెళ్ళిపోండి. నాకున్న ఈ ఒక్క ఆధారమూ పోగొట్టి నన్ను అనాథను చేయకండి!”

రామ్మూర్తి, కృష్ణా చాలసేపు నిశ్చలంగా బెబ్బాడు.

“సుందరరామయ్యగారూ— ఒక్క మాట.. నేను సరోజును చేసుకొన్నానండి.” అన్నాడు రామ్మూర్తి హటాత్తుగా.

“వద్దుబాబూ వద్దు! పిల్లమీద నింద ఉంటే పిల్లకు వెళ్ళి కాదనే ధైర్యంతో పిల్లను ఆపనిందలపాలుజేసి చస్తూబతుకు తున్నాను. నాకున్న ఈ ఒక్క ఆధారాన్ని పోగొట్టకండి!”

“మీ రసవసరంగా బాధపడకండి! సరోజు వెళ్ళి అయిపోతే మీకున్న ఒక్క ఆధారమూ పోవటం ఎలాగవుతుంది? ఇప్పుడు మీరు ఒక్కరిమీదే ఆధారపడి ఉంటే పెళ్లయ్యాక ఇద్దరం మీకు ఆధారం అవుతా. మీ ప స్థితి నేను అర్థంచేసుకొనే చెబుతున్నాను. నన్ను కాదకనండి!”

రామ్మూర్తి ఒంతా ఏదో అనబోతున్నాడు. సుందరరామయ్య వినటం లేదు. సుందరరామయ్యకు ఆ అనుభూతి కొత్తగా ఉంది. మనిషిని మనిషి ఇంత చక్కగా అర్థంచేసుకొంటాడని అతనికి తెలీదు. అంతటి ఆనంపం పట్టకెక, కళ్ళనుండి నీరు ధారగా కారు తున్నాయి.

తలుపు దగ్గర నిలబడ్డ సరోజుకు మతపోయింది. ఆనందంతో సంతోషంతో ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతోంది. ఆ ఆనందంలో తండ్రిని తేలికగా ఊమించేసింది సరోజు.

రామ్మూర్తి చర్యకు మనసులో జోహార్లు పలుకుతున్నాడు కృష్ణ.

